

GOD MORGEN BAWATELE!

GOD MORGEN BAWATELE!

Det er tidlig om morgenen og inne i huset til Lines er det helt stille. Lines ligger på matten sin med et teppe over seg og hører bestemor Aleta puste ved siden av seg. På den andre siden ligger storesøster Djamali, mens bestefar Giberi allerede har stått opp og sitter ute på tunet under det lille treet. Lines ligger og tenker på at i dag er det en ny skoledag. For noen uker siden var bestemor med til landsbyskolen og spurte om plass til Lines. - Alt i orden, sa rektor Kamgunda. - Selvsagt skal jenta deres få begynne på skolen selv om det er veldig trangt her.

- Lines må huske å ta med blyant og papir, hvis dere har, og hun kan ikke komme hvis det regner siden alle førsteklasingene må sitte ute i skolegården under et tre. Bestemor Aleta og Lines takket pent for seg, og siden den dagen hadde Lines vært stor skolejente!

- Psst! Lines snudde seg mot døra og så bestefar Giberi smile lurt til henne. - Kom ut og spis med meg før du koster gårdsplassen, hvisket han. Hun var så stille hun kunne da hun sto opp og kledde på seg den rosa kjolen, og Aleta og Djamali snudde på seg og sov videre. Lines tok med Monki, satte seg i døråpningen og gledet seg til å gå på skolen.

- God morgen, høne, sa Lines. - God morgen bestefar. God morgen landsbyen min! Bestefar delte en maiskolbe, og så spiste de hver sin halvpart til frokost.

Lines kikket ned på veien og så alle som syklet forbi med store sekker bakpå. Hun visste at når det ble mye trafikk, så var det snart på tide å gå til skolen. Hun fant fram kosten sin og kostet gårdsplassen slik hun gjør hver morgen. Snart kom bestemor Aleta for å tenne bålet og varme vann til dagens klesvask.

Der var endelig Djamali også. Hun tok hånden til Lines, og sammen gikk de gjennom maisåkeren til den store skolen. Lines tenkte på at hun var glad for at hun hadde en snill storesøster og besteforeldre som skaffet mat og vasket klær. Hun var også glad for alle hun hadde rundt seg i Bawatele, men litt trist for at mamma var så langt unna.

Djamali skjønnte nok at Lines tenkte litt ekstra på mamma i dag.

- Snart kommer mamma hjem fra jobben i den store byen og skal være her hos oss i noen dager, sa hun. Jentene smilte til hverandre og Lines kunne nesten kjenne den gode klemmen hun alltid fikk av mamma.

Så fint det skal bli når hun kommer – så fint det er i Bawatele!

LINES, KROKODILLEN OG SLANGEN

LINES, KROKODILLEN OG SLANGEN

Det hadde vært en fin dag i Bawatele. Lines var sliten i kroppen etter jobbing i maisåkeren og lek med barna borte ved maislageret, men det var noe som hadde gjort dagen skummel.

Onkel Karonga hadde fortalt om den gangen en sint krokodille hadde jaktet på menneskene rundt myra bak den store vaskeplassen og brønnen ved veien.

- Ingen vet hvor mange mennesker den spiste, men det ble i alle fall mange ledige hus i Bawatele, sa onkel med mørk stemme.

Barna hadde lyttet til fortellingen, og David og Maliko hadde fått seg en god latter, men Lines lo ikke. Lines tenkte på den store, sultne og sinte krokodillen da hun gikk hjemover til bestemor Aletas hus.

- Du ser så trist ut i kveld, sa bestemor da Lines satt med maisgrøten uten særlig matlyst. - Onkel Karonga fortalte oss om den forferdelige krokodillen, fortalte Lines.
- Han sa at den spiste menneskene ved brønnen, og jeg vil aldri mer gå ut av landsbyen, bestemor! Jeg vil aldri mer hente vann i brønnen!

Bestemor Aleta smilte og tok Lines inntil seg. - Kjære lille go' jenta, du skal ikke høre på onkel Karonga og hans historier om krokodiller han aldri har sett og som aldri har vært her. Det er tøys og tull alt sammen. Jeg vet om et mye skumlere dyr, og det er treslangen som ligger ved sovematten din. Ta den med deg til onkel Karongas hus nå som det har blitt litt mørkt og legg den på trammen.

Så skal vi se hvem som kan skremme hvem!

Lines listet seg stille tilbake til det lille huset der onkel Karonga bodde og la den grønne slangen på trammen før hun gikk like stille tilbake til bestemors hus. Bestemor Aleta og Lines smilte til hverandre og spiste resten av kveldsmaten før sovemattene ble lagt ut over gulvet.

- God natt, jenta mi, sa bestemor Aleta og blåste ut lyset så det ble helt mørkt i rommet. Da hørte Lines et høyt og langt skrik fra onkel Karonga hus, og hun skjønnte at onkel hadde oppdaget slangen på trammen.

Lines lå med teppet over seg og smilte for seg selv. I morgen skulle hun løpe til onkels hus og spørre om den farlige slangen hadde spist mange mennesker i natt, og onkel Karonga skulle lære at små jenter ikke kan lures med hva som helst!

DET FLOTTESTE DYRET I AFRIKA

Illustrasjon Kine Yvonne Berntsen

DET FLOTTESTE DYRET I AFRIKA

Elefanten Ella, krokodillen Dilla, løven Leo og flodhesten Fia møttes en gang utenfor landsbyen Bawatele i Malawi for å finne ut hvem av dem som var det flotteste dyret i Afrika.

- Det er nok meg, sa Ella. - Jeg har snabel. Med den kan jeg løfte store trær. Så hevet hun snabelen og utstøtte en høy trompetfanfare før hun løftet en diger tømmerstokk.

- Nei og nei, jeg er flottere, sa Dilla. - Jeg har en diger kjeft med skinnende, sylskarpe tenner. Dilla gapte så høyt at alle tennene skinte i sola og lukket kjeften så fort og hardt at det smalt i luften.

- Men se på meg, da! skrøt løven Leo. - Jeg har den flotteste manken og det skumleste brølet. Leo ristet på seg så pelsen og håret glinset i sola. Så brølte Leo så høyt at alle fugler i flere kilometers omkrets kastet seg ut fra trærne og fløy til himmels.

- Jeg er den sterkeste og tøffeste, sa Ella.

- Men jeg har de skarpeste tennene, sa Dilla.

- Og jeg er den farligste og raskeste, sa Leo.

Slik holdt de på og kranglet om hvem som var flottest og farligst og skumlest og best ...og til slutt ble de så sinte på hverandre at de begynte å slåss. De gjøv løs på hverandre så pelsdotter, hjørnetenner og skinnfiller sto som en sky rundt dem. Da ingen av dem orket mer, la de seg utmattet rett ned på bakken. Ella hadde sår og rifter over hele den store elefantkroppen. Dilla hadde mistet flere tenner og fått et blått øye. Leo hadde nesten ikke noe igjen av manken sin og klarte så vidt å sette seg, så vondt hadde han i det ene bakbeinet. De tre så virkelig skrøpelige ut og lignet mer en gjeng store, utslitte kosedyr enn tre flotte villdyr fra Afrika.

...og mens Ella, Dilla og Leo slikket sårene sine, lå flodhesten Fia i dammen like fin og flott som hun hadde vært da hun kom, så det var nok hun som var det flotteste dyret i Afrika den dagen!

Skrevet av Trond Brønne for FORUTs barneaksjon 2012/2013

GUTTEN SOM LAGET REGN

GUTTEN SOM LAGET REGN

En gang for lenge, lenge siden levde det en ensom gutt som het Mbona i en landsby i Malawi. Ingen visste hvor han kom fra, og ingen visste hvem han var i familie med.

- Ikke bry dere om Mbona, sa landsbyhøvdingen Lundu.

Mbona hadde magiske evner. Når han laget leirfigurer av geiter og kuer, ble dyrene levende foran de andre barna. - Se hva Mbona kan, sa de andre barna, men høvding Lundu og de andre voksne sa bare at de ikke brydde seg om en slik ensom gutt.

Så kom det en sommer med en forferdelig tørke, og folk i landsbyen ba den mektige høvding Lundu danse og spille på trommene sine for å skaffe regn.

- Vi må ha regn til maisåkeren, sa de. Lundu danset og trommene tordnet, men det kom ikke regn. - Regnguden har forlatt både høvdingen og oss, sa de eldste i landsbyen. Maisåkeren sto tørr, og folk ble redde for at det skulle bli for lite mat.

- Mbona har alltid hatt magiske evner, sa de eldste. - La oss gå til Mbona og be han danse fram regnet! Mbona sa han skulle prøve. Han ba noen voksne i landsbyen om å koke bønner i olje i en stor gryte, og for første gang gjorde de som han sa.

Så tok Mbona fram to store kniver, som han vasket og smurte med oljen fra gryta.

Mbona stilte seg i en sirkel i sanden med de to knivene sine. Så danset han en regndans og stakk knivene mot himmelen som svarte med to kraftige lyn. Enda en gang rettet Mbona knivene mot himmelen... og så kom regndråpene.

Først forsiktig, men snart flommet vannet ned over landsbyen og den tørre maisåkeren, og maisplantene strakte seg langsomt mot sola.

- La meg være i fred nå, sa Mbona. - Dere har fått regnet deres, og jeg vet at dere ikke vil ha meg her. Så gikk han sin vei gjennom maisåkeren.

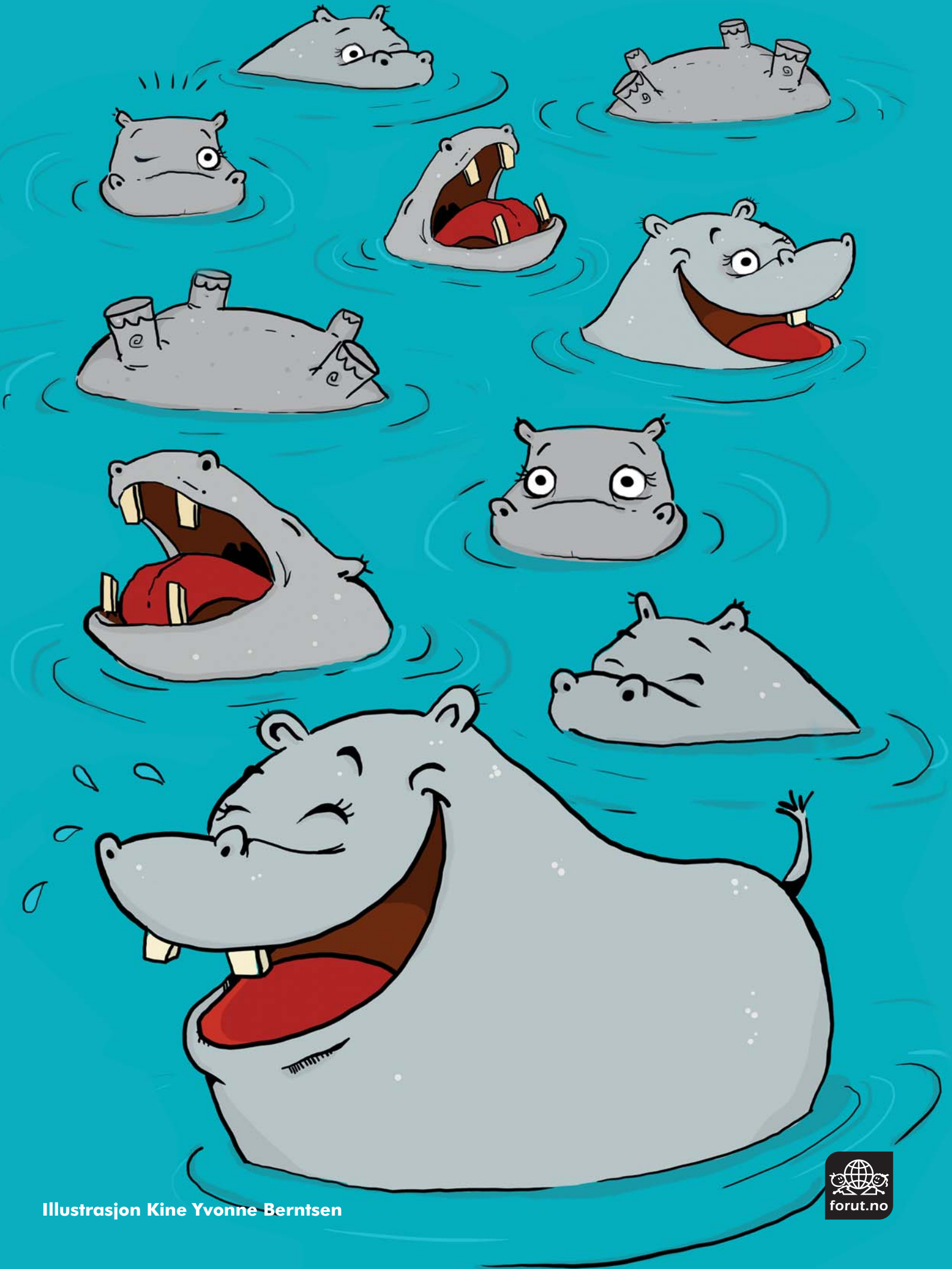
Mange i landsbyen var skremt av Mbonas magiske regndans, men de var også glade for at han hadde laget regnet som gjorde at maisen vokste på åkeren.

Men høvding Lundu var rasende fordi Mbona hadde klart noe han selv ikke hadde klart.

En natt forgiftet høvding Lundu maten til Mbona, slik at han aldri mer skulle kunne skaffe regn og gode avlinger. Men fra stedet der Mbona døde startet det en strøm av vann som aldri stanset. Vannet ble til en liten sjø, og Mbonasjøen ble landsbyens trygge vannkilde som alltid sørget for nok mais til alle. Siden den gangen har alle i landsbyen takket for vannet fra Mbona, og høvding Lundu ble selv en ensom mann.

Fritt etter et malawisk eventyr

LANDSBYBARNA SOM LÆRTE Å HOLDE SAMMEN

LANDSBYBARNNA SOM LÆRTE Å HOLDE SAMMEN

Det var en gang noen barn i en landsby i Malawi som alltid kranglet og var uvenner. De ble aldri enige om hva de skulle leke eller hva de skulle gjøre. De ti barna kunne hatt det fint sammen, men alltid ble det bråk slik at noen ble triste og lei seg og gikk gråtende hjem.

En dag fant landsbyhøvdingen ti kvister som han bandt stramt sammen til et knippe. Så samlet han barna og ga knippet med kvister til dem.

– Nå kan den sterkeste av dere bryte det av på midten, og den som klarer det, skal få være med på safaritur og se på flodhestene! sa han.

Landsbybarna prøvde etter tur å knekke kvistene i bunten, men uansett hvor mye de prøvde, så klarte ingen av dem det. Ingen av barna var sterke nok, og ingen av barna fikk være med på safaritur og se på flodhestene selv om alle hadde lyst.

Da tok landsbyhøvdingen knippet med kvister, løsnet den stramme snora og fordelte de ti kvistene mellom alle barna. – Prøv nå! sa han.

Alle barna tok hver sin kvist og brakk den i to så enkelt som ingenting.

- Dere forstår det, sa landsbyhøvdingen, - at når dere er alene, så knekker dere lett, men når dere holder sammen, så er dere sterke og tåler mye mer. Slik er det med en bunt kvister, og slik er det for en gjeng landsbybarn.

Etter den dagen holdt landsbybarna sammen i alt de gjorde. Alle fikk være med i leken, ingen kranglet lenger, og ingen gråt og var lei seg.

Siden barna hadde klart å brette sine kvister og sluttet å krangle, tok landsbyhøvdingen med alle ti for å se på flodhestene som også var ti og like blide og gode venner som barna.

Det var en fin belønning for å lære at det beste er å holde sammen!

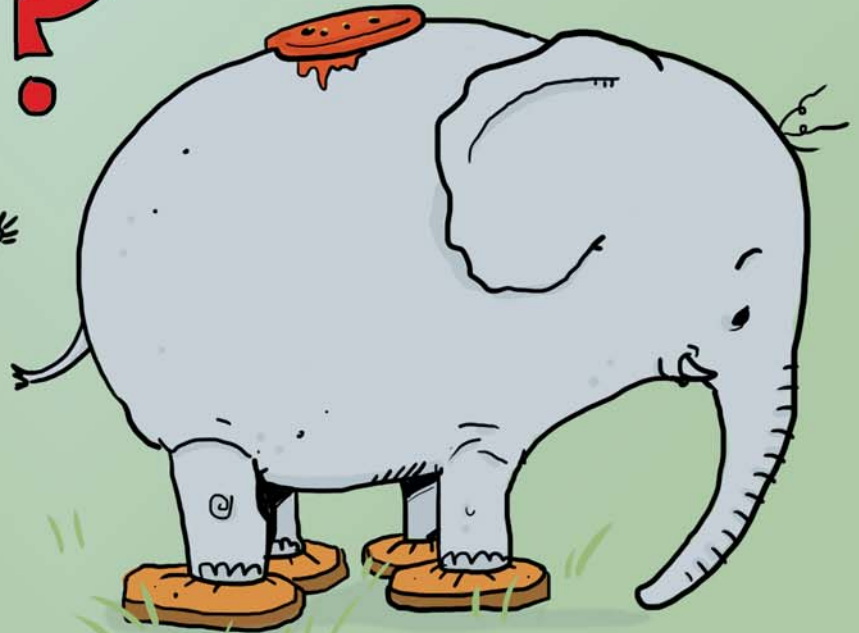
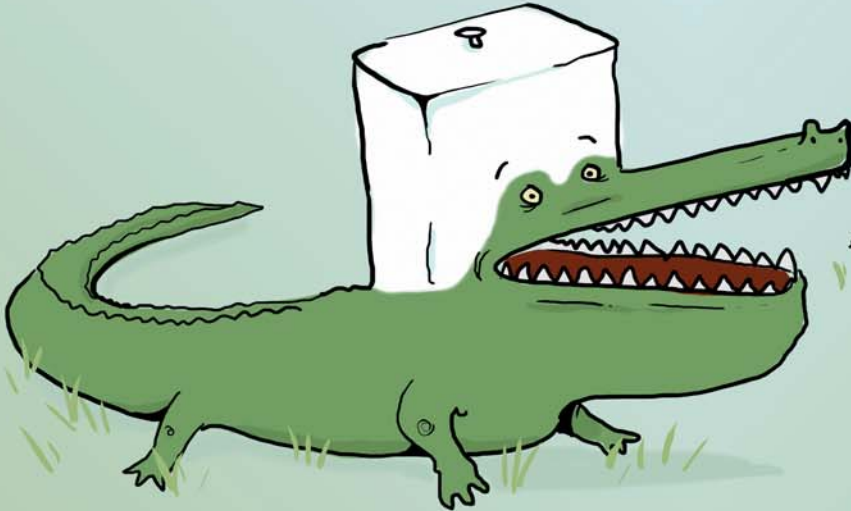
Fritt etter en afrikansk fabel / FORUTs barneaksjon

TIPS: Denne fortellingen kan gjennomføres i praksis!

Lag bunt med kvister og la barna prøve hvordan det fungerer.

LITT TULL OG TØYS FRA MONKI!

LITT TULL OG TØYS FRA MONKI!

**Hvem har spisse og skarpe tenner,
men har aldri spist så mye som en liten ape engang?**

SVAR: Saga

Hva skjer hvis du bader i Malawisjøen?

SVAR: Du blir våt

Hva er forskjellen på en do og en krokodille?

Jeg vet ikke...

Oi, da må du være forsiktig når du går på do!

Hvilken hage trenger vi aldri å vanne?

SVAR: Barnehagen

**Hvorfor må du ikke leke i jungelen
mellom klokka tre og klokka fire...?**

SVAR: Fordi da trener elefantene på fallskjermhopping

Hvorfor er krokodillene så flate...?

SVAR: Fordi de gikk tur i jungelen mellom klokka tre og fire!

VITS: En mann fra Bawatele gikk til grensen med elefanten sin fordi han ville besøke noen han kjente i nabolandet Zambia.

På grensen sto det en streng toller som sa at det var forbudt å ha med seg elefanter over grensen til et annet land.

Da gikk mannen hjem til Bawatele og festet en brødkive under hvert bein og la en tomatkive på ryggen på ryggen til elefanten.

Så gikk han til grensen igjen. Den strenge tolleren sa om igjen at det ikke var lov å ha med seg elefanter over grensen.

Da sa mannen: - Du har vel ikke noe med hva jeg har på brødkiva!

Kanskje kan du en vits eller noe tull og tøys, du også?

Hilsen Monki